

KATOLIK

Pismo poświęcone ludowi ku cnocie, nauce, zubożeniu.

Szanuj język ojców! to prawo Boga a człowieka obowiązek.

Wiara, miłość

Boga i bliźniego, oświata.

Oszczędność, trzeźwość,
stowarzyszenia.

Adres redakcji i administracji:

Bytom G.-Śl., ul. Elekoralna 19.

Za prawdę, wolność i prawo!

Telefon nr. 4648.

„KATOLIK” wychodzi w każdy wtorek, czwartek i sobotę
i kosztuje miesięcznie 75 fen., z odnośnikiem 93 fen.

Czwartek, dnia 24-go maja 1928

Ogłoszenia oblicza się na wiersze milimetrowe.
Wiersz milimetry (1 tam) kosztuje 10 fen.

Nakładem i czcionkami „KATOLIKA”, spółki wydawniczej w Bytomiu. — Redaktor odpowiedzialny: Franciszek Bartkowiak w Bytomiu.

Po wyborach 20 maja.

Gdy w r. 1922 nastąpił rozdział Górnego Śląska, ludność polska pozostała przy Niemczech przedstawiała stan nad wyraz smutny. Wszystko, co żywiej zajmowało się pracą społeczną, musiało uchodzić przed zemstą i rozpasaniem żywiołów nacjonalistycznych. Krwawy terror dochodził do tego stopnia, że nie tylko ludzie, zaangażowani w ruch narodowy, narażeni byli na utratę życia, ale każdy, kogo posadzano o polskość, nie był pewny dnia i godziny i każdej chwili mógł się spodziewać, że wpadnie banda rozszalałych rzekomych patriotów niemieckich, by mordować najniewinniejszych ludzi.

A biedny lud śląski — ten zasiedziały — nigdzie nie znajdował ochrony. Władze najwyższe zapewniały wprowadzić na każdym kroku, że pragną uzdrowienia stosunków, zaognionych walką plebiscytową i przestrzegają będą zagwarantowanego konwencją genewską równouprawnienia polskiej ludności Górnego Śląska. Ale niższe organa wykonawcze inny miały kąt widzenia, aniżeli ich zwierzchnicy i patriotyzm pojmywały na swój sposób jako szykanowanie przy każdej sposobności każdego, kto nie przyznawał się otwarcie do niemieczyny. A poza tem powstał na Śląsku po plebiscycie nowy typ stróżów patriotyzmu niemieckiego. Były to rozbitki organizacji wojskowej, stworzonej do walki z powstaniem polskimi z elementów, ściągniętych z całych Niemiec, żadnych przygód lub wykołonych życiowo wskutek wojny i rewolucji w Niemczech. Te żywioły, po urzędowym rozwiązaniu oddziałów wojskowych, pozostały częściowo na Śląsku, bądź w tajnych organizacjach wojskowych, utrzymywanych przez nacjonalistów, bądź też dlatego, że gdzieindziej nie miały nic do roboty i nie miały do czego wracać. Z przyzwyczajenia lub też z rozkazu tajemniczych mocodawców ryzykowały one najbrutalniejsze czyny w stosunku do ludności polskiej, pokrywając je hasłem obrony zagrożonej niemieczyny.

Nie można się dziwić, że w tych warunkach polska ludność, bezbronna, narażona na niebezpieczeństwa, unikała jakiegokolwiek uzewnętrzniania swej odrębności narodowej. Dawniej — za czasów pruskiego hakatyizmu — uciskana polskość znajdowała obronę w parlamencie u socjalistów i centrowców. Obecnie jednak także pod tym względem zmieniły się stosunki. Centrum, przyszedłszy do władzy w państwie, a zwłaszcza zyskawszy na Śląsku nieograniczoną władzę, wyrzekło się zasad, głoszonych przez jego wielkich — lecz już niezwykłych — przywódców. Zazdrosne o utratę wpływu na rzecz budzącego się na Śląsku, dzięki licznemu napływowi żywiołów obcych, nacjonalizmu, zaczęło również dąć w dudkę nacjonalistyczną i zwalczać wszelki ruch polski. Zapomniało ono, jak niebezpieczna jest ta taktyka! Katolicki na wskroś lud śląski, czuł się dotkniętym w swych narodowych uczuciach właśnie przez tych, którzy bliscy mu byli dzięki religii. Duża część popadła więc w drugą ostateczność i powiększyła szeregi radykalne. Stał też tak wielki wzrost głosów socjalistycznych i komunistycznych.

A socjaliści?... W ogólnej fali nacjonalizmu także oni nie pozostali wiernymi swym zasadom i nie uczynili niczego, co umożliwiłoby polskiej ludności górnośląskiej swobodny rozwój kulturalny.

Zanikło więc wszelkie życie narodowe. Gruzy tylko pozostały z mrówczej, pełnej poświęcenia pracy działaczy ubiegłych dziesiątek lat. Musiała więc rozpocząć się praca od samych podstaw, praca mozolna, obliczona na dłuższą metę, tem trudniejsza, że ze strony państwa duży wysiłek skierowany był ku zniszczeniu żywiołu polskiego na Śląsku. A w wysiłku tym państwo znalazło pomocników w tych kołach, które dawniej utrudniały pracę hakatyzmowi, to jest wśród centrowców i socjalistów.

Na tem podłożu rozważany wynik wyborów obecnych do parlamentu niemieckiego i sejm pruski

Gazy trujące w Hamburgu.

Berlin. (PAT). Prasa berlińska podaje w dalszym ciągu obszernie informacje o katastrofie wybuchu gazów trujących w Hamburgu. „8-Uhr Abendblatt” donosi, że w Hamburgu panuje w dalszym ciągu niezwykle podniecenie wśród ludności. Z osób zatrutych gazami zmarły dzisiejszej nocy dalsze 4 osoby, tak, że ilość zmarłych wynosi już 11 osób. Do szpitali przybyło około 250 osób. Niebezpieczeństwo rozszerzenia się fali gazów trujących na Hamburg uważane jest obecnie za zażegnane, dzięki deszczom, które rozpyliły gazy i wcisnęły je w ziemię. Pomimo to policja utrzymuje nadal środki ostrożności. Wszystkie domy, leżące na drodze tej fali, były poddane gruntownej desynfekcji. Wszystkie środki żywności, znajdujące się w tych domach zniszczono. Niepokój w Hamburgu zwiększa się jeszcze dzięki temu, że na miejscu katastrofy znajduje się około 20 takich samych tanków z gazami Fosgen'u. Dzienniki podkreślają, że prokurator, który badał sytuację na miejscu, dotychczas nie zdołał wyjaśnić pochodzenia gazów, jak i celu, w jakim były zamagazynowane. Oświadczenie ogłoszone przez firmę Stolzenberga nie mówi nic o przeznaczeniu tych gazów, mówi tylko, że nie pojmują przyczyny katastrofy.

Berlin. (PAT). Sprawa wybuchu fosgenu w Hamburgu w dalszym ciągu jest ośrodkiem domysłów, przypuszczeń i polemik w prasie berlińskiej „Voss. Zeitung” w depeszy z Hamburga podaje

oświadczenie właściciela firmy, twierdzące, że firma dosarzała gazów z zapasów, pozostałych jeszcze po wojnie, do Ameryki i Czechosłowacji, jednocześnie „Vossische Zeitung” podaje oświadczenie szefa chemicznego biura wojskowego w Waszyngtonie generała Friesa, zaprzeczające kategorycznie, jakoby fosgen, wykryty w Hamburgu, miał być przeznaczony na eksport i na użycie w armii amerykańskiej. Zbliżona do urzędu spraw zagr. „Tägliche Rundschau” podaje notatkę półurzędową, odpowiadającą na głosy prasy angielskiej, która w związku z wybuchem hamburskim wysunęła żądanie przeprowadzenia dochodzeń z ramienia Ligi Narodów w Niemczech w sprawie produkcji gazów trujących, zakazanych przez traktat wersalski. „Tägliche Rundschau”, odpowiadając na to żądanie angielskie, kategorycznie oświadcza, że produkcja fosgenu w Niemczech jest zasadniczo dozwolona, ale produkcje te mogą prowadzić tylko pewne fabryki, posiadające na to specjalną koncesję od ministra gospodarki. Handel zaś truciznami jest całkowicie swobodny. Czy przy wybuchu fosgenu w Hamburgu zachodzi istotnie wypadek naruszenia ustawy niemieckiej o wyrobie materiałów wojennych, to wykaże dopiero dochodzenie, prowadzone na miejscu w Hamburgu przez prokuratora. Jeżeli istotnie zachodzi w obecnym wypadku naruszenie ustawy o wyrobie materiałów wojennych, to naturalnie wykroczenie to zostanie surowo ukarane przez sąd niemiecki.

Czesi o wyborach w Niemczech.

Praga. (Pat.) Według jednogłośnie wyrażonego poglądu prasy tutejszej, wynik wyborów w Niemczech stanowi ugruntowanie pokojowej polityki zagranicznej, oraz postęp idei demokratycznych. Przywiązują tu specjalne znaczenie do porażki, którą ponieśli nacjonaliści na korzyść socjaldemokratów, którym pozostaje jedynie dać dowody swej zdolności do prowadzenia rozumnej polityki państwowej. Pisma bloku burżuazyjnego podnoszą fakt, że demokraci podobnie jak mniejszość narodowa w wielu wypadkach głosowali za socjal-demokratami. Pisma zbliżone do obozu agrarjuszy podkreślają z zadowoleniem nieustanny postęp partii gospodarczej, szczególnie klasy chłopskiej, której siły znacznie wzrosły.

Berlin. (Pat.) Prasa omawia w dalszym ciągu wynik wyborów i konsekwencje, jakie musi on pociągnąć za sobą dla ukształtowania się większości w parlamencie Rzeszy. W kołach prawicowych panuje przygnębienie. Dzienniki niem.-narodowe, przyznając otwarcie porażkę, doszukują się jej przyczyn. Komunikat wydany przez biuro prasowe stronnictwa niem.-narodowego przyznaje z rezygnacją, że niemiecko-narodowi nie mogą już być brani w rachubę przy wszelkich kombinacjach, dotyczących utworzenia nowego gabinetu. Komunikat ten oświadcza, że wskutek wyników obecnych wyborów stronnictwa środkowe straciły możliwość oparcia się na prawicy przeciwko socjalistom.

Przyszły rząd niemiecki.

Berlin. (WTB). Przyszły rząd niemiecki utworzony zostanie prawdopodobnie z socjalistów, demokratów, centrowców i stresemanowców (Deutsche Volkspartei). Będzie to zatem rząd t. z. wielkiej koalicji weimarskiej. Nowowwybrany parlament niemiecki liczy 483 posów. Wyżej wymienione cztery partie posiadają w nim 283 posów, co stanowiłoby wystarczającą większość. Utworzenie rządu t. z. wielkiej koalicji weimarskiej zależy od tego, czy socjaliści uzgodnią się z stresemanowcami.

Sejm pruski.

Berlin. (WTB). Pierwsze posiedzenie sejm pruski zwołane zostanie na dzień 12 czerwca.

Skład sejmu bawarskiego.

Monachium. Do sejmu bawarskiego uzyskały mandaty następujące partie:

Socjaliści 34 mandaty, dotąd (25).

Niem. partja ludowa 4, i Nacjonalisci 13 mandatów dotąd 14.

Komuniści 5 mandaty, dotąd (7).

Bawarska partja ludowa 46 mandaty, dotąd (46)

Socjaliści narodowi 9 mandaty, dotąd (5).

Bawarski Związek chłopski 17 mandaty, dotąd (12).

Zasiadzie zatem w sejmie bawarskim 118 posłów, a w poprzednim było ich tylko 109.

skiego nie powinien zbyt dziwić. Jest to bolesne, że polska ludność Górnego Śląska nie będzie miała przedstawicielstwa swego, które mogłoby z trybuny parlamentarnej upominać się o jej prawa. Niemniej niepomysłny ten wynik nie świadczy bynajmniej o zaniku polskość. Nad budzeniem świadomości narodowej rozciągała swe ponure skrzydła zmora okresu plebiscytowego i strasznych tragedii, przeżywanych przez mnóstwo rodzin. Może też ze strony tych, którzy pracę swą wkładali dla dobra przygniatanej ze wszystkich stron ludności, popeł-

niono jakieś błędy. Ci, którzy znają głębiej uczuć ludu górnośląskiego, wiedzą, że pomimo wszelkich przeciwności, pomimo olbrzymich wysiłków ze strony zjednoczonych pod sztandarem niemieckiego nacjonalizmu żywiołów, lud ten zachowa swój język, swą wiarę, że jak nie złamały go sześćset lat strasznej niewoli i ucisku, tak nie odbierze mu tych najświętszych skarbów przyrodzonych żadna potęga. Skrzepnie on, ochłonie z przygnębienia, nabierze nowych sił i powie: Jestem!...

Wiadomości polityczne

Kto wszedł do parlamentu niemieckiego.

Berlin. Na zasadzie wyników stwierdzić można, że socjaliści przeprowadzili wszystkich swoich przywódców w okręgach. Premier pruski, Braun, b. pruski minister spraw wewnętrznych Severing i prezydent dawnego Reichstagu Loebe zostali w okręgach wybrani. Z posłów i ministrów niemiecko-narodowych przeszedł min. spraw wewnętrznych Keudell w okr. Frankfurtu nad Odrą, min. sprawiedliwości Hergt na Dolnym Śląsku, minister rolnictwa Schiele w Magdeburgu, hr. Westarp w Poczdamie i Hugenberg, znany wydawca i właściciel „Lokal Anzeigeru” oraz największej wytwórni filmowej niemieckiej. Stronnictwo centro-we przeprowadziło kanclerza Marxa i ministra pracy i opieki Braunsa, ministra finansów Köhlera, przewodniczącego chrześcijańskiego związku górników Imbuscha oraz przywódców chrześcijańskich związków zawodowych Stergerwalda i Joosa. W okręgu kolońskim przeszedł również figurujący na 3-cim miejscu przewodniczący delegacji niemieckiej do rokowań z Polską dr. Hermes. Niemiecka partia ludowa przeprowadziła m. in. swego przewodniczącego p. Scholtza i min. gospodarki Curtiusa, który wybrany został w Badenji. Demokraci przeprowadzili przewodniczącego stronnictwa Kocha, byłego ministra spraw wewnętrznych Kültza i b. min. finansów Reinholda.

Wszędzie wzrost niemieckich partij lewicowych.

Jednocześnie z wyborami do parlamentu Rzeszy i Sejmowi pruskiego odbywały się wybory do kilku innych sejmów zwłazkowych. W Oldenburgu wybory do sejmiku krajowego przyniosły olbrzymie zwycięstwo socjalistom, którzy uzyskali 14 mandatów wobec 9 dotychczas posiadanych. Blok mieszczkańsko-narodowy stracił 6 mandatów, uzyskując 9, zamiast posiadanych poprzednio 15. Demokraci utrzymali swój stan posiadania, komuniści uzyskali 2 mandaty, przedtem nie mając żadnego, centrum z posiadanych 10 mandatów utraciło jeden, stronnictwo chłopskie prawicowe uzyskało 3 mandaty (przedtem nie miało żadnego).

Głosy polskie w Berlinie.

Berlin. (WTB). Polska Partja Ludowa osiągnęła w Berlinie w wyborach reichstagowych 2.146 głosów.

Syn Eberta posłem.

Berlin. (Pat.) „Vorwärts” donosi, że socjaliści uzyskali w okręgu poczdamskim jeszcze 6-ty mandat, który przypadł Fryderykowi Ebertowi, synowi zmarłego prezydenta Rzeszy niemieckiej.

Wyrok na zdrajców.

Wilno. (PAT). We wtorek ogłoszono wyrok w procesie „Hromady”. mocą którego z liczby 56 oskarżonych zasądzonych zostało 37, a uniewinnionych 19. Wszystkich 37 oskarżonych uznano

winnymi tego, że w okresie od roku 1926 do połowy kwietnia 1927 r. brali udział w spisku pod nazwą „Białoruska-Włociańska Robotnicza Hromada”. związany w celu dokonania zamachu na ustrój Państwa Polskiego, oraz na całość jego terytorium przez wprowadzenie dyktatury proletariatu ustroju radzieckiego i oderwania od Polski za pomocą zbrojnych powstań województw północno-wschodnich i przyłączenia ich do Rosji sowieckiej. przyczem dla urzeczywistnienia tego celu rozporządzali składami broni.

Byli posłowie Sejmu Taraszkiewicz, Rak-Michajkowski, Wołoszyn i Miotła skazani każdy na 12 lat ciężkiego więzienia. Maksym Burzewicz i Fabian Okincki po 8 lat ciężkiego więzienia, 8-miu oskarżonych po 6 lat ciężkiego więzienia, 9-ciu oskarżonych po 5 lat ciężkiego więzienia, 10-ciu oskarżonych po 4 lata ciężkiego więzienia, 4-ch oskarżonych po 3 lata ciężkiego więzienia. Z pozostałych 8-miu oskarżonych zasądzonych na 6 lat ciężkiego więzienia oskarżony Stefan Kulina-Kulinowski, oprócz wyżej wymienionych zbrodni został jeszcze uznany winnym zbrodni szpiegostwa. 19-tu oskarżonych, wśród nich dyrektor gimnazjum białoruskiego Radosław Ostrowski, proboszcz prawosławny w Wilnie Aleksander Kowsz i Antoni Łuckiewicz zostali uniewinnieni.

Rokowania polsko-litewskie.

Berlin. (Pat.) Po posiedzeniu wstępem Mieszanej Komisji Polsko-Litewskiej do spraw prawnych, komunikacyjnych i ruchu lokalnego, na którym uchwalono odrazu przystąpić do prac konkretnych i na wniosek delegacji litewskiej przeprowadzić najpierw dyskusję ogólną, we wtorek rozpoczęło się drugie posiedzenie, na którym delegacja litewska przedstawiła litewskie wnioski, dotyczące umów w sprawie ruchu lokalnego.

Placówka polska w Paryżu.

Paryż. (PAT). Odbyło się tu poświęcenie odnowionego lokalu biblioteki polskiej, która ma być przekształcona na instytut polski, podlegający akademii umiejętności w Krakowie. Depesze nadesłali Prezydent Rzplitej Mościcki, marszałek Sejmu Daszyński, prezydium Senatu, minister spraw zagranicznych Zaleski, minister Dobrucki, grupa parlamentarna polsko-francuska i szereg innych osobistości.

Prawa wyborcze kobiet angielskich.

Londyn. (PAT.) Izba lordów przyjął w drugim czytaniu 114 głosami przeciwko 35 projekt ustawy, przyznający kobietom, które ukończyły 25 lat czynne prawo wyborcze.

Optymizm austriacki.

Wiedeń. (PAT). W tutejszych kołach politycznych sądzą, że ostatnie wybory w Niemczech wzmocniły politykę pokojową, uprawianą przez ministra Stresemanna, większość bowiem narodu niemieckiego oświadcza się za Locarnem. Koła te wyrażają pozątem przypuszczenie, że obecne rokowania handlowo-polityczne pomiędzy Niemcami a państwami sąsiadującymi potoczą się w normalnym tempie.

Alarmy rosyjskie.

Agencja „Rosta” podaje wiadomości o wzięciu floty angielskiej na Bałtyku. Według tych wiadomości w pierwszych dniach czerwca flota angielska przybędzie poraz 11 na morze Bałtyckie. Komendę nad eskadrą objąć ma jeden z admirałów, który w czasie postoju eskadry w Szwecji, ogłosił, że każdy marynarz, który wykryje agitatora komunistycznego otrzyma premię w wysokości 50 funtów szterlingów. Eskadra składać się ma z 15 jednostek bojowych. Eskadra odwiedzi Danję, Szwecję, Finlandję, Estonję, Polskę, Łotwę i po raz pierwszy po wielu latach Litwę. Agencja kończy swój komunikat oświadczeniem, że cel tej demonstracji jest zupełnie zrozumiały: jest to planowe badanie morza Bałtyckiego jako teatru przyszłej wojny.

Ostatnie telegramy.

Trzy orzeczenia rozjemcze w górnictwie śląkiem.

Gliwice. (WTB.) Rozjemca urzędowy wydał w wtorek, dnia 22 bm., trzy orzeczenia w sprawie zarobków górniczych na Śląsku Opolskim. Kopalnie i górnicy wobec orzeczeń mają zająć stanowisko do dnia 29 bm. Orzeczenie dla górnictwa węglowego przewiduje podwyżkę wszystkich zarobków o 7 proc.

Zarobki w koksowniach mają być zrównane z zarobkami górniczymi.

W górnictwie kruszcowym zarobki podwyższone być mają z 50 fen. na 56 fen. i z 40 na 45 fen. dla robotników wierzchowych. Dla robotników podziemnych podwyższone być mają o 9 proc.

Robotnice poniżej lat dwudziestu otrzymać mają 3 fen. dodatku za godzinę, a robotnice powyżej lat dwudziestu 5 fen. dodatku.

Wszystkie podwyżki obowiązywać mają od dnia 1 czerwca 1928 r. do dnia 31 maja 1929 r.

Zgon zakonnika polskiego w Wiedniu.

Wiedeń. (PAT.) Zmarł tu w 52 roku życia rektor tut. Zakonu OO. Zmartwychwstańców ks. Stanisław Grycz. Po mszy św., odprawionej w kościele na Rennwegu, na której obecni byli przedstawiciele tutejszego poselstwa polskiego, ruszył kondukt żałobny na Kalenberg, gdzie zwłoki zmarłego zostały złożone na cmentarzu księży polskich.

Straszna katastrofa kopalniana.

Nowy Jork. W stanie Pensylwania wydarzyło się w nocy z soboty 19 na niedzielę 20 bm. wielkie nieszczęście w kopalni „Mather”. W szybie pobocznym, oddalonym 3 kilometry od głównej kopalni, nastąpił wybuch gazów, wskutek czego zostało dojście do głównego ganku zasypane. 82 górników znalazło śmierć w podziemiach, 5 znajduje się dotąd w niebezpieczeństwie utraty życia, a tylko 9-ciu zostało uratowanych.

 Rzeźba smutania jest
zakupno zegarków złotych, srebrnych i klejnotów.
Juz pierwszy zakup zrobi Wasz stałym naszym odbiorcą.
Bytom G.Śl. **JACOBOWITZ** ul. Wilhelmowska 29
ul. Tarnogórska 11

KRUCYFIKS.

POWIEŚĆ.

5) — (Ciąg dalszy.)

— Zdaje mi się, że kobiety mogłyby bardzo dobrze wykonywać delikatną część roboty — rzekł uczeń, powracając do przedmiotu, od którego Marek widocznie chciał go odwieść. Łucja ma tyle zręczności!

— Głupiec! — mruknął Marek przez zęby, nie racząc udzielać odpowiedzi.

Daleki wystrzał przerwał milczenie, które nastąpiło i natychmiast odezwały się dzwony pobliskich kościołów. Było to południe.

— Nie spodziewałem się ukończyć tego nosa — odezwał się Marek, wstając z stołka. Był on punktualnym człowiekiem, wymagającym punktualności od innych, a pomimo szczupłej figury i nerwowego usposobienia lubił on swój obiadek. W pięć minut wszyscy opuścili pracownię i Marek z swym uczniem stał na ulicy, zamykając ciężkie drzwi na kłódkę, podczas gdy młodzieniec napawał się świeżym wiosennym wietrzykiem, który powiewał z zachodu, od skweru San Carlo a Catenari ku Via dei Falegnami, na której się znajdował zakład rzeźbiarsza.

Kiedy Marek zajęty był zamykaniem drzwi, nadeszły dwie kobiety i stanęły. Marek stał odwrócony a Jan Baptysta uchylił kapelusza w milczeniu. Młodsza z nich była otyłą kobietą o czarnych włosach, mającą około 33 lat, ubraną w ciemno-zieloną suknię, bardzo obcisłą, nieco zanażito wyszytą imitacją dżetu i ubraną czarnymi wstążkami. Wysoci kapelusza, przybrany winogronami szklanymi i zielonymi liśćmi, stercał na wielkiej głowie i jakkolwiek włożony i zawiązany starannie, wydawał się za uciążliwy na głowę swej właścicielki. Uszy jej zdobiły długie złote kolczyki, z których każdy dźwigał trzy granatki a te klejnoty poruszały się ciągle na wstążce od kapelusza, która się spuszczała

pod brodą. W szerokich rękach, skrępowanych ciasną rękawiczką czarną, trzymała ciemno-czerwoną parasolkę i nieco wytarty skórzany woreczek z stalowem okuciem. Twarz grubej tej pani była pospolitą wśród rzymskich kobiet z niższych warstw — bardzo szeroką, o żółtawej cerze, górną wargę pokrywał drobny czarny puszek, a głębokie, senne oczy okalały gęste i proste brwi. Włosy, wysunięte z pod kapelusza, tworzyły gładkie pasma na niskim czole i ukazywały się w grubym pierścieniu powyżej szyi. Nos jej był stosunkowo mały, ale zbyt gruby i szeroki przy nozdrzach.

Rasem wzięwszy, była Signora Pandolfi, imieniem Marja Ludwika, żona Marka snycerza, pompatycznie wyglądającą osobą, która znała swoje stanowisko i była pewną utrzymania go. Mimo to iwarz jej miała uprzejmy wyraz, a jeżeli oczy jej wyglądały senne, niemniej jednakże patrzyły na świat uczciwie.

Towarzyszką Signory Pandolfi była jej stara służebna Assunta, zwana zwykle Suntarella, bez której rzadko wychodziła, — stara, mała kobiecina, w czystej lecz spłowiałej sukni, w szarej wełnianej chustce na głowie zamiast kapelusza.

Marek zamknął drzwi i odwrócił się Ujrawszy żonę, stanął na chwilę i spojrzął na nią z wyrazem niezadowolenia badawczego. Nie spodziewał się ujrzeć jej.

— I cóż? — zapytał wreszcie.

Czas na obiad, — zauważyła otyła pani.

— Tak jest, slyszalem wystrzał, — odpowiedział Marek sucho. — To samo, jakbyś ty mi była powiedziała, — dodał ironicznie, kierując swe kroki na drugą stronę ulicy.

— Ładna odpowiedź! — zawołała Marja Ludwika, wstrząsając głową i podążając za swym panem i władczą ku domowi. Tymczasem stara służka spojrzęła na Jana Baptystę, popatrzała w górę z rezygnacją i rozłożyła na chwilę pomarszczone ręce z wvrazem

rozpaczy, chowając je natychmiast ze łańdach szarego wełnianego szala.

— Włóczęgi! — mruknął Marek wchodząc w wązkie drzwi, od których prowadził ciemne, spadziste schody na górę. Włóczyć się, — zawsze się włóczyć! A kto pilnuje garnków podczas, kiedy wy się włóczycie! Chciałbym to wiedzieć! Kot z pewnością! O te kobiety i ci księża! Ci księża i te kobiety!

— Łucja pilnuje garnków — odrzekła Marja Ludwika, dysząc po schodach za swym ruchliwym małżonkiem.

— Łucja! — zawołał Marek z gniewem o kilka stopni wyżej. Zdaje mi się, że chcesz ją wychować na kobietę do każdej roboty? Dobrze, umiałaby zarobić na życie, co jest więcej, aniżeli ty umiesz! Zresztą lepiej stać przy kuchni, niż bębnić na iortepianie i piszczeć tak, że mogę ją slyszec w pracowni naprzeciwno i lepiej, aniżeli biegać po wszystkich kościołach całe przedpołudnie, albo slychać suchej gadaniny Pawła. Na wszelki sposób trzymaj ją w kuchni.

Trudno było domysleć się, czy Signora Pandolfi dyszała, czy wdychała, zatrzymując się, by zaczerpnąć oddechu, oparta na poręczu, lecz prawdopodobnie łączyło się jedno i drugie w pracy jej płuc. Znała ona nawyknięcia Marka.

Zyla z nim od lat dwudziestu, dobrze znała jego humory i zdala rozpoznawała nadchodzącą burzę.

Na nieszczęście, lub może na szczęście dla niej, mało było różnicowości w następstwie jego myśli.

Była przyzwyczajoną do początkowego stadium pomrukiwania przed obiadem i do wybuchu złości, który następował rzadko przed końcem obiadu, po którym zwykle chwytął kapelusza i zabierał Jana Baptystę ze sobą, oświadczać głośno, że kobiety nie są godne towarzysztwa męskiego.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Straty materialne Kościoła katolickiego w Bułgarii wskutek trzęsienia ziemi.

Ostatnie katastrofalne trzęsienia ziemi w Bułgarii spowodowały wielkie straty także i wśród katolików tego kraju. Jak wiadomo, Philippopol, druga stolica Bułgarii, główne centrum życia katolickiego w tym biednym kraju, było ogniskiem trzęsienia ziemi i zostało zrujnowane. Przybliżone obliczenia strat z powodu zniszczenia kościołów, szpitali, schronisk, parafii itd. przedstawiają się jak następuje:

13.000.000 lewów — parafia Baltagia, zniszczony kościół, wieża, probostwo; 15.000.000 lewów — parafia Kolotelia, zniszczone te same objekty, co w Baltagii; 500.000 lewów — Aliksakos (ocalała wieża); 10.000.000 — Belozem, zniszczony kościół, wieża, probostwo; 300.000 — reparaacja klasztoru OO. Kapucynów w Philippopol; 200.000 — reparaacja kościoła w Sofji; 30 milionów — straty z powodu zniszczenia „Collegia Gallica“, zgromadzenia Wniebowzięcia Najśw. Marii Panny; 20.000.000 — zburzony zakład SS. św. Józefa; trzy miliony — zburzony szpital stary; 500.000 — reparaacja sierocińców SS. trzeciego zakonu St. P. N. F.; 20.000.000 — reparaacja innych kościołów i zakładów religijnych.

Ogólna suma strat wynosi 100 do 120 milionów lewów.

Kłeska jest tak wielka, że katolickie społeczeństwo Bułgarii nie będzie miało dość sił do odbudowania zrujnowanych domów Bożych i innych instytucji kościelnych. Dlatego potrzebna jest pomoc katolików całego świata, a więc i nasza. Nasi bracia bułgarscy czekają na nią!

Dalsze wyniki wyborów w gminach Śląska Opolskiego.

(Znaczenie skrótów: soc. = socjaliści; nac. = nacjonalisci; cent. = centrum; stres. = stresemancowcy; kom. = komuniści; dem. = demokraci; Wp. = Wirtschaftspartei; Polacy).

◇

Powiat gliwicki

Kozłów (parl.) soc. 6, nac. 35, centr. 135, stres. 13, kom. 69, Polacy 75;
(sejm) soc. 7, nac. 35, centr. 134, stres. 11, kom. 68, Polacy 86.
Łabęty (parl.) soc. 107, nac. 194, centr. 1116, stres. 46, kom. 621, dem. 19, Polacy 101;
(sejm) soc. 107, nac. 194, centr. 1116, stres. 46, kom. 621, dem. 19, Polacy 101.
Lacza (parl.) soc. 69, nac. 14, centr. 91, stres. 3, kom. 23, Polacy 1;
(sejm) soc. 66, nac. 14, centr. 87, stres. 5, kom. 24, Polacy 1.
Łany Małe (parl.) soc. 5, nac. 14, centr. 38, stres. 20, kom. 89, Polacy 1;
(sejm) soc. 5, nac. 14, centr. 37, stres. 22, kom. 88, Polacy 1.
Łaskarówka (parl.) soc. 2, nac. 10, centr. 98, stres. 3, kom. 25, Polacy 18;
(sejm) soc. 3, nac. 10, centr. 93, stres. 3, kom. 23, Polacy 17.
Ligota pod Toszkiem (parl.) soc. 42, nac. 36, centr. 75, kom. 17, Polacy 19;
(sejm) soc. 41, nac. 34, centr. 72, kom. 17, Pol. 6.
Łonia (parl.) soc. 15, nac. 13, centr. 49, kom. 31, Polacy 18;
(sejm) soc. 14, nac. 13, centr. 44, kom. 30, Polacy 17.
Pawłowice (parl.) soc. 1, nac. 26, centr. 8, kom. 10, Polacy 5;
(sejm) soc. 1, nac. 26, centr. 8, kom. 9, Polacy 6.
Piłchowice (parl.) soc. 1, nac. 122, centr. 278, stres. 9, kom. 76, dem. 3, Polacy 6;
(sejm) soc. 1, nac. 120, centr. 264, stres. 7, kom. 77, dem. 3, Polacy 6.
Pisarzowice (parl.) soc. 37, nac. 13, centr. 68, stres. 3, kom. 43, Polacy 20;
(sejm) soc. 36, nac. 16, centr. 68, stres. 4, kom. 41, Polacy 24.
Paczynka (parl.) soc. 4, nac. 14, centr. 43, kom. 18, Polacy 2;
(sejm) soc. 4, nac. 14, centr. 43, kom. 18, Pol. 4.
Pławowice (parl.) soc. 10, nac. 20, centr. 310, stres. 5, kom. 54, Polacy 12;
(sejm) soc. 10, nac. 22, centr. 305, stres. 4, kom. 50, Polacy 15.
Płużniczka (parl.) soc. 17, nac. 14, centr. 36, stres. 4, kom. 13, Polacy 4;
(sejm) soc. 16, nac. 11, centr. 35, stres. 2, kom. 13, Polacy 5.
Pniów (parl.) soc. 3, nac. 82, centr. 37, kom. 34, Polacy 2;
(sejm) soc. 3, nac. 83, centr. 39, kom. 32, Pol. 3.
Polomia (parl.) soc. 11, nac. 17, centr. 39, kom. 22, Polacy 38;
(sejm) soc. 9, nac. 20, centr. 38, kom. 22, Pol. 40.

Poniszowice (parl.) soc. 12, nac. 32, centr. 234, kom. 40, Polacy 19;
(sejm) soc. 11, nac. 28, centr. 240, kom. 39, Polacy 22.
Potępa (parl.) soc. 34, nac. 14, centr. 78, stres. 6, kom. 38, dem. 6, Polacy 4;
(sejm) soc. 34, nac. 19, centr. 76, stres. 8, kom. 39, dem. 6, Polacy 4.
Proboszczowice (parl.) soc. 28, nac. 37, centr. 46, kom. 6, dem. 3, Polacy 35;
(sejm) soc. 27, nac. 32, centr. 49, kom. 9, dem. 2, Polacy 35.
Przechlebie (parl.) soc. 27, nac. 55, centr. 127, stres. 8, kom. 74, Polacy 44;
(sejm) soc. 25, nac. 55, centr. 126, stres. 6, kom. 76, Polacy 49.
Przysówka (parl.) soc. 33, nac. 40, centr. 88, stres. 7, kom. 70, dem. 8, Polacy 30.
Radunia (parl.) soc. 11, nac. 13, centr. 56, kom. 34, Polacy 29;
(sejm) soc. 12, nac. 15, centr. 52, kom. 34, Polacy 29.
Rudno (parl.) soc. 30, nac. 12, centr. 158, stres. 4, kom. 44, Polacy 27;
(sejm) soc. 13, nac. 12, centr. 158, stres. 3, komuniści 42, Polacy 35.
Rudzieniec (parl.) soc. 49, nac. 176, centr. 240, stres. 12, kom. 79, dem. 4, Polacy 20;
(sejm) soc. 50, nac. 173, centr. 241, stres. 12, kom. 78, dem. 4, Polacy 21.
Taczyszów (parl.) soc. 2 nac. 13, centr. 81, stresemancowcy 14, kom. 36, Polacy 6;
(sejm) soc. 1, nac. 13, centr. 77, stres. 14, kom. 38, Polacy 6.
Toszek I i II. (parl.) soc. 51, nac. 236, centr. 743, stres. 15, kom. 85, dem. 28, Polacy 12.
Tworóg (parl.) soc. 25, nac. 55, centr. 345, stres. 14, kom. 97, dem. 5, Polacy 18;
(sejm) soc. 30, nac. 48, centr. 357, stres. 18, kom. 95, dem. 3, Polacy 21.
Sarnów (parl.) soc. 6, nac. 23, centr. 95, stres. 3, kom. 26, Polacy 12;
(sejm) soc. 3 nac. 24, centr. 94, stres. 2, kom. 23, Polacy 15.
Sierakowiczki (parl.) soc. 22, nac. 9, kom. 27, Polacy 51;
(sejm) soc. 21, nac. 9, kom. 25, Polacy 56.
Sieroty (parl.) soc. 5, nac. 19, centr. 38, kom. 44, dem. 5, Polacy 60;
(sejm) soc. 5, nac. 19, centr. 36, kom. 40, dem. 5, Polacy 64.
Stanica (parl.) soc. 7 nac. 28, centr. 146, kom. 106, Polacy 62;
(sejm) soc. 5, nac. 28, centr. 146, kom. 106, Polacy 70.
Świniowice (parl.) soc. 2, nac. 7, centr. 172, kom. 7, Polacy 23;
(sejm) soc. 2, nac. 8, centr. 170, kom. 8, Pol. 24.
Świętoszowice (parl.) soc. 13, nac. 5, centr. 55, kom. 30, Polacy 41;
(sejm) soc. 12, nac. 5, centr. 55, kom. 28, Pol. 42.
Staro Gliwice (parl.) soc. 8, nac. 65, centr. 154, stres. 12, kom. 81, Polacy 9.
Wilkowiczki (parl.) nac. 28, centr. 40, kom. 17, Polacy 9;
(sejm) nac. 27, centr. 45, kom. 17, Polacy 11.
Świbie (parl.) soc. 64, nac. 43, centr. 160, stres. 4, kom. 43, dem. 6, Polacy 8;
(sejm) soc. 61, nac. 46, centr. 152, stre. 5, kom. 44, dem. 9, Polacy 9.
Wojska (parl.) soc. 2, nac. 18, centr. 82, kom. 5, dem. 3, Polacy 93;
(sejm) soc. 2, nac. 16, centr. 79, kom. 5, dem. 2, Polacy 104.
Wielopole pilchowskie (parl.) nac. 18, centr. 19, kom. 29, Polacy 16;
(sejm) nac. 16, centr. 20, kom. 30, Polacy 17.
Wiśnicze (parl.) soc. 9, nac. 22, centr. 84, stres. 4, kom. 15, Polacy 12;
(sejm) soc. 9, nac. 21, centr. 84, stres. 4, kom. 15, Polacy 12.
Zacharowice (parl.) soc. 10, nac. 20, centr. 45, kom. 13, Polacy 32;
(sejm) soc. 11, nac. 21, centr. 43, kom. 12, Polacy 34.
Zernica (parl.) soc. 19, nac. 69, centr. 170, stres. 23, kom. 153, Polacy 69.
(sejm) soc. 19, nac. 65, centr. 173, stres. 25, kom. 153, Polacy 74.
Ziemiecice (parl.) soc. 28, nac. 19, centr. 121, stres. 4, kom. 47, dem. 2, Wp. 3, Polacy 94.
(sejm) soc. 28 nac. 20, centr. 118, stres. 4, kom. 47, dem. 2, Wp. 3, Polacy 99.
Borowian - „Młyn Kruppa“ (parl.) soc. 31, nac. 72, centr. 81, stres. 12, kom. 19, dem. 4, Polacy 29;
(sejm) soc. 29, nac. 69, centr. 76, stres. 13, kom. 19, dem. 3, Polacy 31.
Kuznica pod Łabętami (parl.) soc. 57, nac. 113, centr. 617, stres. 32, kom. 449, dem. 10, Polacy 67;
(sejm) soc. 57, nac. 112, centr. 629, stres. 24, kom. 442, dem. 12, Polacy 75.

Powiat raciborski.

Budziska (parl.) soc. 16, nac. 29, centr. 20, stres. 3, kom. 40, dem. 2, Polacy 117;
(sejm) soc. 14, nac. 26, centr. 22, stres. 3, kom. 37, dem. 3, Polacy 129.
Ruda (parl.) soc. 7, nac. 12, centr. 2, komuniści 10, Polacy 87;
(sejm) ta sama ilość głosów.
Tworów I i II. (parl.) soc. 81, nac. 323, centr. 222, stres. 31, kom. 540, dem. 48, Polacy 246;
(sejm) soc. 92, nac. 304, centr. 250, stres. 29, kom. 530, dem. 15, Polacy 289.

Powiat kozielski.

Birawa (parl.) soc. 34, nac. 106, centr. 189, stres. 2, kom. 144, dem. 7, Polacy 37;
(sejm) soc. 34, nac. 106, centr. 191, stres. 4, kom. 144, dem. 7, Polacy 43.

Powiat strzelecki.

Dziewkowice (parl.) soc. 55, nac. 19, centr. 77, stres. 11, kom. 98, Polacy 104;
(sejm) soc. 57, nac. 18, centr. 76, stres. 8, kom. 98, Polacy 109.
Malnie (parl.) nac. 92, Polacy 56;
(sejm) nac. 91, Polacy 56.
Małe Staniszcze (parl.) soc. 14, nac. 13, centr. 103, stres. 9, kom. 24, Polacy 51;
(sejm) soc. 15, nac. 9, centr. 101, stres. 8, kom. 25, Polacy 61.
Rozwadza (parl.) soc. 37, nac. 69, centr. 292, stres. 6, kom. 82, dem. 5, Polacy 30;
(sejm) soc. 41, nac. 66, centr. 205, stres. 6, kom. 79, dem. 5, Polacy 33.
Sleronowice (parl.) soc. 27, centr. 73, kom. 14, Polacy 29;
(sejm) soc. 27, centr. 70, kom. 14, Polacy 32.

Powiat opolski.

Nowe Budkowice (parl.) soc. 66, nac. 8, centr. 18, stres. 2, kom. 6, dem. 4, Polacy 19;
(sejm) soc. 63, nac. 8, centr. 19, stres. 1, kom. 9, dem. 3, Polacy 21.
Popielów (parl.) soc. 137, nac. 81, centr. 274, stres. 6, kom. 42, dem. 18, Polacy 221;
(sejm) te same liczby głosów.
Złotniki (parl.) Polacy 99, (sejm) Polacy 111.

Powiat oleski.

Skrońsko (parl.) soc. 3, nac. 28, centr. 17, kom. 3, Polacy 64;
(sejm) soc. 4, nac. 29, centr. 16, kom. 2, Polacy 69.
Woloszów (parl.) soc. 32, nac. 36, centr. 26, stres. 3, kom. 5, dem. 3, Polacy 58;
(sejm) soc. 32, nac. 34, centr. 17, stres. 3, kom. 6, dem. 2, Polacy 63.

Czwartek

24
maja

Uroczystość NMP. pod tytułem „Wspomożenie Wiernych“.

Św. Afry, męczenniczki

Św. Wincencjusza, kapłana † 450.

SELOW.: TOMIRA.

I będą tobie pęta jej obroną mocną i stałym fundamentem, a łańcuchy jej szatą chwały. (Ekkł. VI. 29.)

Do Ciebie wołali i zbawieni są: w Tobie nadzieję mieli, a nie są zawstyżeni. (Ps. XXI. 6.)

Wiadomości potoczne.

Budowa domów stalowych na Śląsku Opolskim.

Celem popierania budowy domów stalowych (małych domów mieszkalnych) na Śląsku Opolskim założono w Gliwicach prowincjonalny związek budowlany na podłożu spółdzielczym. Związek ma zamiar budować domy mieszkalne ze stali. Ze względu, że postawienie szkieletu domu stalowego można wykonać w bardzo krótkim czasie, związek wszedł w kontakt z firmą „Stahlhaus-Gesellschaft“ z siedzibą w Gliwicach. Wymieniony związek postanowi budować szkielety stalowych domów z okryciem i bez okrycia (Verkleidung). Jak donoszą z budową domów stalowych poczyniono znakomite doświadczenia. Ze względu na lekkość domy stalowe nadają się na teren podkopany przez kopalnie, a więc w górnośląskim obwodzie przemysłowym. W przeciwieństwie do pierwszych budynków zbudowanych na próbie, od dziś postawione domy stalowe należy uważać za budynki stałe. Prowincjonalny związek budowlany rozpoczyna swą czynność najpierw w Gliwicach, Bytomiu i Sośnicy i ma zamiar rozciągnąć swą działalność na cały Śląsk Opolski, a później także na Śląsk średni i dolny. Układy pomiędzy związkiem a poszczególnymi gminami rozpoczęły się w zeszłym tygodniu. — Powyższa wiadomość umieszczamy tylko celem uwiadomienia ludności o założeniu związku i jego zamiarach.

Pielgrzymka do Czerny.

Na odpust Nawiedzenia Najśw. Panny Marji dnia 2 lipca wyrusza pielgrzymka z Zaborza do Czerny i to 30 czerwca. Kto ma zamiar wziąć udział w pielgrzymce, niech zgłosi się najpóźniej do 30 maja u Józefa Ulricha w Zaborzu, ulica następcy tronu (Kronprinzenstr.) 89. Zgłosić można się ustnie lub piśmiennie. Dalsze wiadomości będą ogłoszone. Ludzie z polskiej strony, którzy chcą przyłączyć się do pielgrzymki, mogą to uczynić na dworcu kolejowym w Chebziu. Józef Ulrich.

Śląsk Opolski.

Śmiertelny wypadek samochodowy.

Bytom. Na szosie bobreckiej w kierunku nowej szosy do Borzygwerku zdarzył się śmiertelny wypadek. Trzech młodych ludzi wynajęło dorózkę samochodową, aby z pewną dziewczyną objechać Górny Śląsk. Na zakręcie za kościołem w Bobrku popsuło się coś przy samochodzie, przeto auto najechało na drzewo przydrożne. Szyba samochodu została rozbита na drobne kawałki, a młodzi ludzie okaleczeni. Po opatrzeniu przez lekarza okaleczeni udali się do domu. Natomiast siedząca w samochodzie dziewczyna została śmiertelnie okaleczona w głowę i zmarła natychmiast. Nieszczęśliwa dziewczyna pochodzi z Zabrza, była zatrudniona jako panna do pomocy pani domu. Zwłoki przewieziono do kostnicy szpitalnej w Bobrku. Samochodem kierował szofer Hugon Sch. z Zabrza.

Nowe linie autobusowe.

Bytom. W ciągu bieżącego lub w przyszłym tygodniu zostanie uruchomiona nowa linia autobusowa Bytom-Mikulczyce. Drugą linię pomiędzy Mikulczycami a Gliwicami urządził pocztą, lecz termin uruchomienia tej drugiej linii nie jest ustalony. Kupcy i handlarze w Mikulczycach patrzą krzywym okiem na nowe linie autobusowe, ponieważ obawiają się, że mieszkańcy Mikulczyce będą jeździć po towary do Bytomia lub Zabrza.

Śmierć wskutek zatrucia krwi.

Bobrek-Karb. Zatrudniony na kopalni „Johanna“ górnik Piotr Pietruszka z Bobrku okaleczył się w mały palec. Jak zwykle w takich wypadkach bywa, Pietruszka nie zważał na małą ranę. Zaniedbanie okaleczenia spowodowało zatrucie krwi. Pietruszce odjęto ramię, lecz zapóźno. Nieszczęśliwy robotnik zmarł w lecznicy knapszaftowej.

Wielki pożar w Zabrzu.

Zabrze. W zakładach fabrycznych „Skalley-Werke“ zapalił się wielki zbiornik napełniony smolą. Nad miastem unosiły się gęste kłęby czarnego dymu. Straże ogniowe z Zabrza i okolicy przybyły do wymienionej fabryki i prześcigały się wzajemnie w gaszeniu olbrzymich słupów ognia. Ogień przerzucił się na budynki destylarni smoly, lecz na szczęście został stłumiony zanim przybrał większe rozmiary. Po uciążliwej pracy, która trwała przeszło godzinę, pożar stłumiono. Straty materialne są znaczne. Z ludzi nikt nie został okaleczony wzgl. poparzony.

Nieszczęśliwy wypadek podczas ćwiczeń gimnastycznych w szkole.

Chechło pow. gliwicki. W ubiegły wtorek zdarzyło się godne pożałowania nieszczęście podczas ćwiczeń gimnastycznych dziatwy szkolnej. Chłopacy urządzali grę żołnierzy konnych - jeźdźców - więc chłopak musiał drugiego chłopaka nosić na barkach. Synek gospodarza Stolarza nie mógł „jeździć“ unieść, więc upadł pod jego ciężarem i złamał sobie nogę powyżej kolana. Nieszczęśliwego chłopca przyniesiono do domu rodziców na tablicy szkolnej. Okaleczonego ucznia szkolnego przewieziono do lecznicy w Sławięcicach. Interesowani ze strony szkoły twierdzą, że ojciec będzie musiał ponieść koszt leczenia wynoszące około 600 marek.

Ojciec powinien się bronić przed kosztami, gdyż ponoszenie tych kosztów byłoby dla niego wielką krzywdą.

Echa wyborcze.

Kamieniec. U nas wybory do parlamentu i sejmiku pruskiego naogół przeszły spokojnie, chociaż nacjonaliści, centrowcy i komuniści walczyli nader zażarcie o pozyskanie polskich głosów. W dzień wyborów, około godziny 3 po południu rozeszła się po naszej wiosce wieść, że 10 czy też 12 uprawnionych do głosowania nie zapisano do list wyborczych. Zaznaczyć wypada, że byli to robotnicy, chałupnicy i kobiety, którzy od dawien dawna w wiosce mieszkają i podatki płacą. Wioska Kamieniec ma niewiele więcej 650 mieszkańców, więc nie można pojąć, dlaczego tych ludzi do list wyborczych nie zapisano, chociaż są znani osobicie komisji wyborczej. Nam się zdaje, że dlatego, ponieważ z góry przypuszczano, że nie będą głosować na listy rządowe wzgl. niemieckie. Zaznaczyć też trzeba, że z tak zwanych „lepszych“ ludzi, którzy wyzuli się z polskości, ani jednego w listach wyborczych nie brakowało. Oczywiście, że ci, których nazwiska w listach nie zapisano, nie mogli głosować, chociaż do urny wyborczej przy pomocy innych się dobijali. W ten sposób straciliśmy około 10 głosów. Jeśli pomyślimy, że w innych gminach zapewne też taki wypadek zaszedł, to widzimy, ile głosów utraciliśmy jedynie dlatego, że ludzie nie przeglądają list wyborczych, chociaż przez 14 dni są wyłożone i każdy może stwierdzić, czy w liście jest zapisany. Winę ponosi także urząd gminny, u nas sołtys i jego pisarz jako zarząd wyborczy. Bo jeżeli nie znają wszystkich mieszkańców, albo nie mają ochoty zagładać do spisu mieszkańców, to powinni gminnego sługi posłać od domu do domu, a ten powinien spisać uprawnionych do głosowania. W Kamieńcu jako małej gminie można to przeprowadzić, zresztą dawniej w ten sposób listę wyborczą sporządzano. — W październiku odbędą się znowu wybory z powodu przyłączenia gmin. Starajmy się przeto, aby na przyszły raz wszyscy mogli głosować. Ubolewać należy, że przy ostatnich wyborach prawie połowa naszych ludzi nie wzięła udziału w głosowaniu. Za to nasi przeciwnicy jak centrowcy i nacjonaliści szli wszyscy do lokalu wyborczego i głosowali. Smutek ogarnia człowieka, gdy patrzeć musi na tę opieszłość naszych braci i sióstr. Nie ulega wątpliwości, że gdyby czytali dobrą polską gazetę, to spełniliby swój obowiązek obywatelski. Wszyscy ci opieszalcy są winni, żeśmy ponieśli straszną klęskę. Bo nie będziemy mieć naszego przedstawiciela w Berlinie przez kilka lat — aż do następnych wyborów!

Kamieński.

Nieszczęśliwy wypadek na szosie.

Dziergowice pow. kozielski. Nauczyciel Glatzel upadł tak nieszczęśliwie z koła, że złamał sobie ramię.

Zabity przez samochód.

Gościecin pow. kozielski. W tutejszym szpitalu zmarł 14 letni Herman Malcherczyk, który został przejechany przez samochód. Wypadek zdarzył się w sąsiedniej wsi. Gdy przez wioskę przejeżdżał samochód, z którego wyrzucano odezwy wyborcze, wymieniony chłopak wbiegł pod auto, przyczem został przejechany i śmiertelnie okaleczony.

Podpalenie szopy przy kościele.

Zawadzkie. Bracia Winczkowscy podpalili do spółki z 2 kumpami szopę, w której znajdują się sprzęty i różne narzędzia. Szopa i sprzęty są własnością kościoła. Na szczęście ogień zauważono i stłumiono, zanim się rozszerzył. Sprawców aresztowano.

Grozą przejmującą śmierć samobójcy.

Wróblin pow. opolski. Robotnik Fr. Staisch II z Wróblina, lat 28, odebrał sobie życie w okropny

sposób. Przed południem pokłócił się swoją kochanką mieszkającą w Gosławicach. Z powodu sprzeczki z ukochaną dziewczyną był bardzo rozżalony. Po powrocie z Gosławic poszedł na pola zakrzowskie, gdzie znajdują się przewody elektryczne o wysokim napięciu, wdrapał się na 15 metrów wysoki maszt, poczem położył się na druty. Natychmiast z przewodów buchnął wielki płomień i ciało młodego człowieka zostało zupełnie spalone i rozerwane na mniej więcej 30 części, które pospadały na ziemię. Tylko zwęglony tułów został na przewodach elektrycznych. Dozorca transformatora i przechodnie widzieli nieszczęśliwego człowieka jak pisał się na maszt, lecz zanim dozorca prąd wyłączył było zapóźno. Uwiadomiona o wypadku policja kryminalna przybyła natychmiast na miejsce groza przejmującego czynu samobójcy. Szczątki zwłok leżące na ziemi i zwęglony tułów trupa nieszczęśliwego człowieka złożono w kostnicy na cmentarzu opolskim. Tułów zdjęli z przewodów sanitariusze z Opola.

Województwo śląskie.

* Ile zarabiają „Śląskie Kopalnie i Cynkownie“?

W dniu 14 bm. odbyło się w gmachu administracyjnym Spółki Akcyjnej „Śląskie Kopalnie i Cynkownie“ w Katowicach doroczne walne zebranie Spółki. Za rok 1927 uchwalono wypłacić dywidendę w wysokości 8 procent. W związku z nabyciem przez wspomnianą Spółkę hut cynkowych hrabia Henckel von Donnersmark uchwalono podwyższyć kapitał zakładowy o sumę zł 6.000.000.

Zaraza ryb.

Brzozowice. W ostatnich dniach zauważono na odcinku Brynicy około Brzozowic masowe wymieranie ryb, tak, że rybostan w Brynicy na tym odcinku wyginie zupełnie. Powodów należy szukać w trujących ściekach kopalnianych.

Goczałkowice w Pszczyńskim. (Wybuch solanki.) Przy wykonywaniu prac wiertniczych powstał nowy wybuch solanki do 20 metrów wysokości. Ciśnienie wody wzrosło do tego stopnia, że trzeba było przerwać pracę. W pobliżu źródła dał się zauważyć silny huk i mocne drżenie ziemi. Wybuch powtarza się co 20 minut. Normalna głębokość źródła 320 metrów. W ciągu 2 godzin zauważono 6 do 8 wstrząśnień. Po wybuchu solanki wypływają silne gazy z rury wodnej.

Program radiowy.

Czwartek 24 maja.

Katowice, fala 422 m.

12.30 Transmisja koncertu z Filharmonii warszawskiej — 16.00 Transmisja pieśni majowych z wieży Mariackiej w Krakowie — 16.20 Komunikaty Polskiego Związku Zrzeszeń Gosp. Woj. Śl. — 16.40 Skrzynka pocztowa. Korespondencję bieżącą omówi p. St. Steczkowski — 17.05 Nadprogram — 17.20 Wykład historii Polski (wygł. prof. Rr. Garycki) — 17.45 Transmisja audycji literackiej z Warszawy 18.55 Lektura w języku francuskim — 19.15 Rozmaitości — 19.35 Odczyt p. t. „Dzieje wzgórza wawelskiego, część III, Renesans“ (wygł. dr. Tadeusz Dobrowolski, śląski konserwator okręgowy, kierownik Muzeum Śląskiego w Katowicach) — 20.30 Koncert wieczorny — 22.00 Sygnał czasu oraz komunikaty: lotniczo-meteorologiczny i P. A. T. — 22.30 Transmisja muzyki tanecznej.

Wrocław, fala 322,6 m.

Gliwice, fala 250 m.

16.00 Wśród książek — 16.30 Koncert — 18.00 i 18.25 Odczyty — 19.25 Lektura angielska — 19.50 Odczyt filozoficzny — 20.30 Koncert — 21.30 Transmisja z Gliwic: Wiersze i opowiadania.

Książki do nabożeństwa

do nabycia w Administracji

„KATOLIKA“, Bytom (Beuthen O.-S.)

- Boga Rodzico Dziewico.** Format 6x9 1/2, cm, str. 240.
- Wiera, Nadzieja, Miłość.** Format 6x9 1/2, cm, str. 240. Krótki zbiorek czterocznego nabożeństwa ku chwale Boga i cci Najświętszej Marji Panny.
- Książeczka Minjaturowa.** Format 5 1/2 x 7 1/2, cm, str. 208. Krótki zbiorek najpotrzebniejszych modlitw.
- Druga do Nieba.** Format 8x11 cm, str. 416. Wybór nabożeństwa. Książka przeznaczona dla ludzi starszych. Druk duży — gruby, więc bardzo wyraźny.
- Głos do Boga.** Format 7x10 1/2, cm, str. 324 lub
- Jezus, Marja, Józef.** Format 7x10 1/2, cm, str. 324. Nabożeństwo czterocznego na cześć Najświętszej Marji Panny z dodaniem stacji Męki Pańskiej oraz Gorzkich żali.

Dywany bez zadatku!

Chodniki, nakrycia na stoły i dywany w 12 ratach miesięcznych. Norddeutsche Waren-Handels-Gesellschaft m. b. H. Berlin W. 62, Maaßenstr. 36. Zadzajcie zaraz ofertę z wzorami. Dyskrecja przyznana.

1 maszyna do krajania siewki i 2 kamienie szlifujące

tanio do sprzedania. Zapytania skierować do n. Hadzika, Beuthen OS. Krakauerstr. 23.

Kupujcie u naszych inserentów!

Osolna

podaż!

Wózki dla dzieci
Łóżeczka dla dzieci
Samochody

H. Guttman

Gliwice, ul. Bytomska 14
Telefon 1416
do Polaka proszę dzwonić.

Stalego dostawcy
ziemiaków i siano

poszukuje
Max von der Läche, Berlin
Wilhelmsau 16.
Telefon Uhland 5888.

Bank Przemysłowców T. A.

w Poznaniu Oddział w Bytomiu.

Rok zał. 1861. BANK DEWIZOWY. Rok zał. 1861.
Żyrokonto w Banku Rzeszy. — Konto czekowe: Wrocław 59974.
Adr. tel.: „Wartabank“ — Telefony: 3046 i 3047.

Przyjmuje oszczędności na dogodnych warunkach,
udziela pożyczek

oraz załatwia wszelkie transakcje w zakresie bankowości wchodzące jak: zakup i sprzedaż walut obcych i papierów wartościowych, przekazy krajowe i zagraniczne akredytywy, inkasa, dyskont weksli.

Lokal bankowy znajduje się teraz
przy ulicy Gliwickiej nr. 24
naprzeciw Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozpowszedniajcie naszą gazetę!

Rodacy i Rodaczki!

Wybory obecne z dnia 20 maja br. wykazały **34 000** głosów polskich. Przy poprzednich wyborach do sejmiku prowincjonalnego w roku 1925 uzyskaliśmy **29 000** głosów polskich. Stwierdzamy **postęp**. W wielu gminach głosy polskie **wzrosły o sto i więcej procent**.

Straciliśmy jednakże posłów naszych do sejmu!

Już nazajutrz po wyborach dowiedzieliśmy się o nieścistościach i nieprawidłowościach, jak **niezapisywanie tysięcy ludzi do list wyborczych lub niedopuszczanie do głosowania nieprawidłowymi sposobami**. Wszystkie takie i tem podobne nieprawidłowości **musimy stwierdzić i sprotokolować**. Prosimy wszystkich o pomoc. Od pomocy Waszej zależy, czy będziemy mogli wykazać się takim materiałem dokładnym, aby **wnieść sprzeciw i unieważnić wybory**. Conajmniej jednak będziemy mogli **udowodnić światu, ile tysięcy głosów naszych nie przez wolę ludzi zostało pozbawionych znaczenia swego i utraconych**.

Zarazem **protestujemy przeciwko niedopuszczaniu naszych sołtysów na Wahlleitörów**, co sprzeciwia się prawu zwyczajowemu, do którego stosowano się wszędzie tam, gdzie sołtysami nie są nasi ludzie.

Wam wszystkim, którzy ofiarnie pracowaliście dla list polskich, Wam wszystkim, którzy głosy oddaliście na te listy, składamy serdeczne Bóg zapłać.

Nie poddawajmy się zniechęceniu!

Wytrwajmy w pracy!

Opole, dnia 21-go maja 1928 r.

Komitet Wyborczy Polsko-Katolickiej Partji Ludowej na Śląsk Opolski.

Wyniki wyborów w Niemczech.

Do parlamentu.

Berlin. (PAT). Ogłoszony został przez Biuro Wolffa tymczasowy, urzędowy, ogólny wynik wyborów do parlamentu. (W wyniku tym brak jest tylko jednego obwodu z okr. berlińskiego).

Ogółem oddano głosów 30.31.925.

Socjaliści otrzymali 9.111.438 gł. poprzecdnio 7.886.261, zdobywają w ten sposób 152 mand. (poprzecdnio 131).

Niem. narodowi 4.359.586 gł. (6.209.229) — 73 mand. (103 mand.)

Centrum 3.705.040 — 62 mand. (69 mand.)

Bawarska partja ludowa 936.404 — 16 mand. (19).

Niemiecka partja ludowa (partja Stresemanna) 2.659.549 — 44 mand. (51).

Demokraci 1.492.899 — 25 mand. (32).

Partja gospodarcza 1.391.133 — 23 mand. (21).

Grupa hannowerska — 3 mand.

Hitlerowcy 806.742 — 12 mand. (14).

Komuniści 3.232.875 (2.711.829) — 54 mandatów (45).

Niem. partja chłopska 480.613 — 8 m.

Landbund 199.491 — 3 mand. (8).

Chrześcijańsko-narodowa partja chłopska 770.100 — 10 mand.

Partja Prawa Ludu 480.978 — 2 mand.

Partja ludu rolnego 127.633 — 2 mand.

Pozostałe 13 listy państwowe nie otrzymały ani jednego mandatu. W tem mniejszości nar. otrzymały przy wyborach do parlamentu ogółem 50.8792 gł., w poszczególnych okręgach.

Wynik wyborów do Sejmu pruskiego jest następujący: (brak wyniku z okręgu poznańskiego).

Do sejmu.

Socjaliści otrzymali 136 mand. (poprzecdnio 114).

Niem. narodowi 82 man. (109).

Centrum 69 mand. (81).

Saskie Centrum 3 man.

Niem. partja ludowa (Stresemann) 40 man. (45).

Komuniści — 51 mand. (44).

Demokraci 21 mand. (27).

Partja gospodarcza — 21 mand. (11).

Hitlerowcy 6 man. (11).

Grupa Hanowerska — 5 mand. (6).

Chrześc. nar. partja chłopska — 7 mand.

Blok narodowy — 2 mand.

Partja Prawa Ludu — 2 mandaty.

Polacy a wybory.

Berlin. (PAT). Jak wynika z dotychczasowych obliczeń, lista polska zdobyła ogółem przy wyborach do sejmu pruskiego 56.834 gł. W tem z okr. opolskiego 34.231, z okręgu wrocławskiego 226 gł., z okolic Frankfurtu 3.351 zł., z Pomorza 1.001 gł. Prusy wschodnie dały 4.710 gł., Westfalja 9.026, Nadrenja 3.909 gł., Hannover 380.

Przy wyborach poprzednich Polacy uzyskali 81.703, stracili zatem okragło 25.000 głosów. Ponieważ w głównym okręgu wyborczym polskim na Śląsku opolskim lista głosów polskich nie dosięgła sumy 40.000, potrzebnych dla uzyskania jednego posła, do sejmu, mniejszości narodowe w Niemczech nie otrzymały żadnego posła.

Głosy prasy niemieckiej.

Berlin. (WTB.) Dzienniki zamieszczają dłuższe artykuły, omawiające wynik wyborów.

Organ przemysłowców „Deutsche Allg. Ztg.“ pisze: Niechże teraz socjaliści nareszcie pokażą, co potrafią zdziałać i niech udowodnią, czy zdołają spełnić bezgraniczne obietnice, jakie mogli czynić wyborcom, gdy byli w opozycji.

Organ Stresemanna „Tägl. Rundschau“ stwierdza olbrzymie przesunięcie ku radykalizmowi i wyraża obawę, czy można będzie długo utrzymać obecny parlament. Wielkie trudności ujawnia się już w najbliższych dniach.

Organ centrowców „Germania“ ubolewa nad zmniejszeniem liczby głosów, oddanych na centrum. Przypisuje to tarciom wewnątrz partji w związku z działalnością Wirtha.

Pisma demokratyczne są zdania, że obecnie utworzyć się będzie mogła wielka koalicja, złożona z partji Stresemanna, Centrowców, socjalistów i demokratów. Ta koalicja będzie rozporządzała absolutną większością. W każdym razie wybory wykazały zwycięstwo idei republikańskiej. W polityce zagranicznej zaś wzmocniła dążenia pojedyncze, zapoczątkowane przez Wirtha, a prowadzone dalej przez Stresemanna.

Berlin. (WTB.) W całej prasie przeblia się radość z powodu klęski Polaków przy wyborach. „Der Montag“ pisze: Jeden z najbardziej pocieszających wyników dały wybory: oto Polacy stracili na Górnym Śląsku jedyny mandat, jaki posiadali.

Kiedy zbiera się parlament?

Berlin. (Pat.) Półurzędowy komunikat oświadcza, że podana przez prasę wiadomość, jakoby rząd miał podać się zaraz do dymisji, nie odpowiada prawdzie. Rząd bowiem pragnie zacząć na ostateczne oficjalne obliczenia. Poza tem rząd Rzeszy nie chce wywołać przesilenia przez podanie się do dymisji już obecnie, a poda się do dymisji dopiero wtedy, gdy będą mogły być odrazu podjęte rokowania o utworzenie nowego gabinetu. Stanie się to dopiero wtenczas możliwem, gdy zbierze się parlament, co nastąpi między 10 a 14 czerwca.

Berlin. (WTB.) „Vossische Ztg.“ donosi, że nowy sejm pruski zbierze się 5 czerwca. Pierwsze posiedzenie parlamentu ma się odbyć w tydzień później.

Wybory a Francja.

Parvz. (AW.) Wyniki wyborów niemieckich wywołały tutaj wrażenie bardzo korzystne. Liczono się tutaj powszechnie z prawdopodobną porażką nacjonalistów, ale nie przypuszczano, że poniosą oni tak dotkliwą klęskę.

Dalsze wyniki wyborów w gminach Śląska Opolskiego.

(Znaczenie skrótów: soc. = socjaliści; nac. = nacjonalści; cent. = centrum; stres. = stresemanowcy; kom. = komuniści; dem. = demokraci; Wp. = Wirtschaftspartei; Polacy).

Powiat gliwicki.

Pyskowice (parl.) soc. 177, nac. 380, centr. 1561, stres. 126, kom. 482, dem. 56, Wp. 18, Polacy 12; — (sejm) soc. 173, nac. 458, centr. 1545, stres. 132, kom. 480, dem. 57, Wp. 20, Polacy 18.

Sleroty (parl.) soc. 6, nac. 16, centr. 36, kom. 46, Polacy 60; — (sejm) Polacy 64.

Błażewice (parl.) nac. 21; cent. 26; kom. 10; Polacy 25.

(sejm) nac. 20; cent. 26; kom. 9; Polacy 25.

Bojszów (parl.) soc. 27; nac. 24; cent. 7; stres. 543; kom. 143; Polacy 3.

(sejm) soc. 27; nac. 24; cent. 7; stres. 543; kom. 143; Polacy 3.

Boniewice (parl.) nac. 9; cent. 33; kom. 5; Polacy 18.

(sejm) nac. 8; cent. 32; kom. 1; Polacy 19.

Brynek (parl.) soc. 8; nac. 37; cent. 93; stres. 3; kom. 31; Polacy 34.

(sejm) soc. 6; nac. 38; cent. 92; stres. 5; kom. 30; Polacy 36.

Brzezinka (parl.) soc. 3; nac. 25; cent. 142; stres. 8; kom. 86; Polacy 45.

(sejm) soc. 3; nac. 25; cent. 141; stres. 6; kom. 88; Polacy 47.

Byclna (parl.) soc. 47; nac. 60; cent. 45; stres. 5; kom. 65; Polacy 7.

(sejm) soc. 45; nac. 59; cent. 45; stres. 5; kom. 61; Polacy 11.

Ciochowice (parl.) soc. 51; nac. 16; cent. 66; stres. 5; kom. 25; Polacy 37.

(sejm) soc. 49; nac. 14; cent. 62; stres. 7; kom. 27; Polacy 46.

Choryńskowice (parl.) soc. 8; nac. 3; cent. 3; kom. 14; Polacy 9.

(sejm) soc. 8; nac. 3; cent. 3; kom. 13; Polacy 9

Czechowice (parl.) soc. 20; nac. 43; cent. 101; stres. 5; kom. 97; Polacy 79.

(sejm) soc. 19; nac. 43; cent. 101; stres. 6; kom. 92; Polacy 86.

Giegowice (parl.) soc. 1; nac. 24; cent. 38; kom. 9; Polacy 1.

(sejm) soc. 1; nac. 23; cent. 39; kom. 9; Polacy 2.

Georghammer (parl.) cent. 28; kom. 38; Polacy 28.

(sejm) cent. 26; kom. 39; Polacy 32.

(Dalszy ciąg wyników na drugiej stronie).

Janusek (parl.) soc. 8; nac. 31; cent. 39; stres. 13; kom. 21; **Polacy 16.**
 (sejm) soc. 8; nac. 31; cent. 39; stres. 13; kom. 21; **Polacy 16.**
Jaszkowice (parl.) soc. 14; nac. 38; cent. 29; kom. 13; **Polacy 9.**
 (sejm) nac. 37; cent. 34; kom. 12; **Polacy 10.**
Jesiona (parl.) soc. 8; nac. 16; cent. 31; stres. 6; kom. 27; **Polacy 9.**
 (sejm) soc. 8; nac. 15; cent. 32; stres. 6; kom. 26; **Polacy 12.**
Kamieniec (parl.) soc. 12; nac. 15; centr. 97; stres. 2; kom. 43; **Polacy 39.**
 (sejm) soc. 11; nac. 17; cent. 89; stres. 4; kom. 40; **Polacy 39.**
Karchowice (parl.) soc. 16; nac. 15; cent. 74; stres. 11; kom. 16; **Polacy 18.**
 (sejm) soc. 15; nac. 17; cent. 70; stres. 11; kom. 14; **Polacy 20.**
Kiełeczka (parl.) nac. 11, centr. 51, stres. 7, kom. 1, **Polacy 11;** — (sejm) nac. 10, centr. 51, stres. 7, kom. 2, **Polacy 13.**
Kleszczów (parl.) soc. 4; nac. 7; cent. 89; kom. 20; **Polacy 26.**
 (sejm) soc. 4; nac. 7; cent. 89; kom. 22; **Polacy 28.**
Kol. Radzińska (parl.) soc. 5; cent. 30; kom. 3; **Polacy 6.**
 (sejm) soc. 5; cent. 28; kom. 3; **Polacy 9.**
Kopienica (parl.) soc. 14; nac. 24; cent. 58; stres. 5; kom. 53; **Polacy 41.**
 (sejm) soc. 15; nac. 20; cent. 101; stres. 6; kom. 53; **Polacy 57.**
Kotliszowice (parl.) soc. 6; nac. 22; cent. 68; stres. 3; kom. 9; dem. 3; **Polacy 18.**
 (sejm) soc. 4; nac. 21; cent. 68; stres. 3; kom. 9 dem. 3; **Polacy 22.**
Koty (parl.) soc. 12; nac. 3; cent. 110; kom. 27; **Polacy 7.**
 (sejm) soc. 11; nac. 3; cent. 106; kom. 27; **Polacy 9.**
Łubki (parl.) soc. 2, nac. 2, centr. 27, stres. 4, kom. 17, **Polacy 25;**
 (sejm) soc. 2, nac. 2, centr. 27, stres. 3, kom. 17, **Polacy 26.**
Miasteczko (parl.) soc. 16, nac. 113, centr. 274, stres. 13, kom. 60, **Polacy 5;**
 (sejm) soc. 14, nac. 114, centr. 269, stres. 15, kom. 59, **Polacy 5.**
Niekarm (parl.) soc. 8, nac. 10, centr. 50, kom. 3, **Polacy 13;**
 (sejm) soc. 8, nac. 7, centr. 53, kom. 4, **Polacy 13.**
Niepaslice (parl.) soc. 6, nac. 11, centr. 114, stres. 4, kom. 77, **Polacy 21.**
Niewieszka (parl.) soc. 12, nac. 2, centr. 67, kom. 23, **Polacy 24;**
 (sejm) soc. 11, nac. 4, centr. 67, kom. 21, **Polacy 28.**
Nowawieś tworoska (parl.) soc. 26, centr. 22, stres. 4, kom. 9, **Polacy 32;**
 (sejm) soc. 26, nac. 20, stres. 4, kom. 9, **Pol. 36.**
Ostropa I i II (parl.) soc. 26, nac. 50, centr. 521, stres. 8, kom. 304, dem. 8, **Polacy 198;**
 (sejm) soc. 24, nac. 53, centr. 513, stres. 9, kom. 304, dem. 8, **Polacy 218.**
Paczyna (parl.) soc. 34, nac. 73, centr. 130, stres. 2, kom. 87, dem. 4, **Polacy 29;**
 (sejm) soc. 34, nac. 67, centr. 129, stres. 1, kom. 81, dem. 3, **Polacy 33.**

Powiat kozielski.

Stare Koźle (parl.) soc. 33, nac. 54, centr. 120, stres. 4, kom. 67, dem. 3, Wp. 5, **Polacy 86;** — (sejm) soc. 33, nac. 51, centr. 117, stres. 6, kom. 66, dem. 2, Wp. 4, **Polacy 93.**

Powiat strzelecki.

Gąsiorowice i Szczepanek (parl.) soc. 27; nac. 6; cent. 94; kom. 36; dem. 4; Wp. 4; **Polacy 129.**
 (sejm) soc. 27; nac. 7; cent. 93; kom. 36; dem. 9; Wp. 4; **Polacy 140.**
Kalinów (parl.) soc. 30; nac. 15; cent. 108; kom. 4; **Polacy 16.**
 (sejm) soc. 29; nac. 15; centr. 106; kom. 5; **Polacy 19.**
Lichinia (parl.) **Polacy 30;** (sejm) **29.**
Poznowice (parl.) **Polacy 27;** (sejm) **Polacy 33.**
Rozniatów (parl.) soc. 6; nac. 24; cent. 93; kom. 11; **Polacy 22.**
 (sejm) soc.: 5 nac. 25; cent. 89; kom. 11; **Polacy 24.**
Stary Ujazd (parl.) soc. 4; nac. 10; cent. 148; stres. 4; kom. 25; **Polacy 170.**
 (sejm) soc. 4; nac. 12; cent. 144; stres. 5; kom. 26; **Polacy 184.**
Szymiszów (parl.) soc. 158; nac. 40; cent. 190; stres. 12; kom. 86; **Polacy 62.**
 (sejm) soc. 155; nac. 40; cent. 189; stres. 12; kom. 82; **Polacy 71.**
Zdzieszowice (parl.) soc. 27; nac. 68; cent. 362, stres. 8; kom. 77; dem. 8; **Polacy 66.**
 (sejm) soc. 24; nac. 69; cent. 355; stres. 7; kom. 79; dem. 9; **Polacy 81.**

Powiat opolski.

Kossorowice p. Tarnów (parl.) nac. 2; cent. 39; stres. 2; kom. 16; **Polacy 217.**
 (sejm) nac. 2; cent. 33; stres. 2; kom. 16; **Polacy 244.**
Tarnów (parl.) soc. 18; nac. 91; cent. 144; stres. 12; kom. 82; **Polacy 212.**
 (sejm) soc. 14; nac. 90; cent. 138; stres. 10; kom. 81; **Polacy 250.**

* * *

Uzupełnienie wyników wyborczych powiatowych.

Opole miasto.

Opole (sejm) soc. 1306, nac. 4638, centr. 8826, stres. 935, kom. 2226, dem. 526, Wp. 333, **Polacy 119.**

Prudnik powiat.

Prudnik (sejm) soc. 4069, nac. 4651, centr. 18.171, stres. 555, kom. 3281, dem. 383, Wp. 1186, **Polacy 1109.**

Nysa miasto.

Nysa (parl.) soc. 1809, nac. 2535, centr. 8347, stres. 411, kom. 555, dem. 37, Wp. 135, **Polacy 5.**

Wyniki wyborów gminnych.

Bobrek - Karb. W niedzielę 20 maja odbyły się u nas również wybory do rady gminnej i dały następujący wynik: socjaliści 1073 gł., centrum 1730 gł., komuniści 1940 gł., niem. demokraci 205 gł., komuniści lewica 345 gł., blok robotniczo-gospod. 111 gł., socjaliści narod. 109 gł., związek inwalidów i wdów 156 gł., związek ochrony lokatorów 211 gł., blok praworządności (Ordnungsblock) 1601 gł., **Polacy 498 gł.,** socjaliści polscy 95 gł.

Wybory gminne we Wrocławiu.

Wrocław w. Socjaliści 128 599 głosów, mandatów 38; nacjonaliści 54 337 gł. — mand. 16; centrum 38 602 gł. — mand. 11; niem. partia ludowa 18 368 gł. — mand. 5; komuniści 19 551 gł. — mand. 5; demokraci 13 433 gł. — mand. 4; partja stanu średniego 7834 gł. — mand. 2; socjaliści narod. 6873 gł. — mand. 2; związek lokatorów 16 288 gł. — mand. 4; lista reformy gruntowej 5573 gł. — mandat 1.

Inne drobne partje pomiędzy niemi i Polska Partja ludowa nie uzyskały poważniejszej liczby głosów i nie zdobyły też żadnego mandatu.

Wiadomości potoczne.

W sprawie chłosty szkolnej.

W organie szkolnym umieszczono rozporządzenie Ministra Oświaty dotyczące chłosty w szkołach. Według tego rozporządzenia dziewcząt wogóle nie wolno karać chłostą. Taksamo nie wolno bić dzieci w 1 i 2 roku szkolnym. Karę chłosty potępiono także przy chłopakach od 3 do 8 roku nauki, jeśli chodzi o zwalczanie nieuwagi i niedostateczną pilność w nauce. Czy rozporządzenie pana ministra będzie przestrzegane naprzykład przez nauczycieli wiejskich w prowincjach zamieszkałych przez polską ludność, okaże niedaleka przyszłość. Wiemy z własnego doświadczenia, jak chętnie nauczyciel sięgał po trzcinę, w szkołach górnośląskich. Rozporządzenie dotyczące chłosty w szkole nie wiele znaczy, jeśli za nieprzestrzeganie rozporządzenia nauczycielowi nie grozi kara, naprzykład dochodzący dyscyplinarne, a w gorszych i częstych wypadkach bicia dzieci usunięcie z posady. Niestety o ukaraniu nauczyciela za nieprzestrzeganie rozporządzenia organ szkolny nic nie donosi.

Śląsk Opolski.

Śmiertelny wypadek.

Bytom. Zamieszkała przy ulicy Mannheimera żona pewnego urzędnika wyszła rano na altanę w czasie gdy jej domownicy jeszcze spali. Nagle kobiecie zakreśliło się w głowie i w tym momencie spadła przez płotek na podwórze. Sąsiedzi zauważyli kobietę, bo wołała o pomoc, lecz gdy przybiegli z pomocą, było zapóźno. Nieszczęśliwa kobieta zmarła.

Aresztowanie włamywacza.

Bobrek-Karb. Policja kryminalna aresztowała 17-letniego bezrobotnego E. D., ponieważ kilka razy włamał się do składu właścicielki piekarni. Włamywacz skradł większy zapas towarów i gotówkę z kasy składowej.

Śmiertelny wypadek na kopalni.

Wieszowa. Rębacz Karol Widera został przysypany przez spadające węgle. Podczas transportu do lecznicy zmarł. Karol Widera był drugim ławnikiem gminy od roku 1924. Przed 3 miesiącami został zabity na kopalni brat śp. Karola Widery.

Nieszczęśliwy wypadek na budowlu.

Zawadzkie. Zatrudniony przy budowlu wdowy Festera jeden z mularzy został przysypany przez spadające cegły, przyczem doznał pęknięcia czasz-

ki. Nieszczęśliwego przewieziono do lecznicy hutniczej.

Pożar dwóch posiadłości.

Dobrodzień. W poniedziałek około południa wybuchł pożar w obojęści rolnika Lisonia w gminie Kocury. Ogień przerzucił się także na budynki sąsiada Zająca. W krótkim czasie oba posiadłości stały się pastwą płomieni.

Morderstwo rabunkowe pod Opolem.

Opole. Między Opolem a Jelową popełniono morderstwo rabunkowe. Kasjer Paweł Kolosch zatrudniony w firmie „Olex-Gesellschaft“ siedział obok woźnicy na wozie wymienionej firmy. Niedaleko Osowca woźnica oddalił się z wozu na krótki czas. Ten moment wykorzystał rabuś szosowy, który oddał do kasjera kilka strzałów rewolwerowych, potem zrahował mu torbękę zawierającą 500 marek. Kolosch został 2 kulami trafiony w pierś i zmarł niebawem, nie odyskawszy przytomności. Także jeden koń został okaleczony. Gdy woźnica przybył na miejsce zbrodni, dojrzał mordercę, który uciekał do lasu.

Aresztowany pod zarzutem popełnienia napadu rabunkowego.

Głubczyce. Policja kryminalna aresztowała kłodzkiego Fryderyka Rolle z Głubczyc pod zarzutem popełnienia napadu rabunkowego. Rolle został osadzony w więzieniu sądowym.

Znowu pożar stodoły.

Głubczyce. Pomimo aresztowania podpalacza stodoły Tschetschina, który podpalił 25 stodoł, wybuchł znów pożar w masywnej stodole i szopie Wilhelma Langsch. Akcja ratunkowa straży ogniowej musiała się ograniczyć ratowaniem sąsiednich budynków. Są poszlaki, że ogień został podłożony. Wydaje się dziwnem, że w żadnym powiecie Śląska Opolskiego nie zdarza się tyle pożarów stodoł, jak w powiecie głubczyckim.

Śmierć dziecka z powodu spożycia zepsutego mięsa.

Nagodowice, pow. kluczborski. W tutejszej okolicy zabito krowę, która zachorowała. Po spożyciu mięsa z tej krowy kilka osób zachorowało, a 4-letnia dziewczynka nauczyciela Wesolego z Donersmarku zmarła. Krowę dobito, chociaż gospodarz nie wiedział, na jaką chorobę bydłę zaniemogło. Powyżej opisany wypadek powinien być przestroją dla innych gospodarzy. Mięso z dobitej krowy można spożywać tylko po dokładnym zbadaniu bydłecia albo też, jeśli gospodarz wie co krowie dokuczalo, a pomimo dobitcia mięso jest zdrowe.

Nieszczęśliwy wypadek czy zbrodnia?

Nysa. W uroczystość Wniebowzięcia Pańskiego syn gospodarza Kinne z Friedewalde wyjechał na kole do gminy Hengersdorf. Do domu młody rolnik nie powrócił. Nazajutrz uwiadomiona o wypadku policja znalazła wielką kałużę krwi pomiędzy wymienionymi gminami, a popołudniu znaleziono zwłoki syna gospodarczego w rowie młynskim gminy Geltendorf. Istnieje przekonanie, że młody rolnik Kinne został zamordowany. W ciągu dnia aresztowano dwóch ludzi.

Z Niemiec.

Napad rabunkowy w składzie złotnika.

Zielona Góra (Grünberg) na Śląsku. Za białego dnia popełniono tutaj napad rabunkowy na złotnika. Do składu, w którym znajdował się tylko właściciel, wszedł młody człowiek, który oświadczył, że kupi zegarek. Gdy złotnik się obrócił, „klient“ uderzył go w głowę pałką gumową, poczem groził mu rewolwerem, ponieważ złotnik nie chciał się rabusio- wi poddać. Wreszcie zdołał uciec na ulicę i wołać o pomoc. Rabuś uciekał ścigany przez tłum ludzi. Podczas ucieczki strzelił pięć razy do goniącego go złotnika, lecz na szczęście kule chybiły. Z pomocą psa policyjnego handyta został dogoniony; osadzono go w więzieniu śledczym. Do protokołu podał, że nazywa się Korn, a do Zielonej Góry przybył z Wrocławia.

Zwłoki w studni leżały przez kilka miesięcy.

Zopten. Okropny wypadek zdarzył się w pobliżu cegielni Kiefendorfa w górach śląskich. Robotnicy wydobyli ze studni trupa, który leżał na dnie studni przez kilka miesięcy. Były to zwłoki dziecka. Nie ulega wątpliwości, że robotnicy używali wodę do picia.

Z Polski.

Wykrycie szajki świętokradców.

Warszawa. W ostatnich czasach grasowała na terenie Warszawy banda świętokradców, która wykradala z kościołów wota, rozbijała skarbniki i t. d. Świętokradztwa popełniono w Katedrze św. Jana, w Bazylice Serca Jezusowego na Michałowcu, w kościele Zbawiciela, w kapliczce na Żoliborzu w kościele Zboru Ewangelickiego oraz w kościele św. Karola Boromeusza. Po przeprowadzonym śledztwie aresztowano świętokradców, którymi okazali się znani policji złodzieje Kościński i Wilnowski. Kradzione przedmioty sprzedawali oni Golendzinerowi i Boruchowi Grünblatowi. Świętokradców czeka więzienie do lat 6-ciu.